



Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Referanse

2011/1664-KJEHØ

Dato

15.03.2011

Instituttens utdanningsmelding 2010 - Institutt for økonomi

Meldingen, som er vedtatt i instituttrådet 10.03.2011, IØ-SAK 07/11, følger standardmalen for instituttens utdanningsmelding.

1 Generell omtale av studietilbudet ved instituttet

	2007	2008	2009	2010
Årsstudium	1	1	1	1
Bachelorprogram ¹	1 (4)	1 (4)	2 (3)	2 (3)
Integr. master/ profesjon	1	1	1	1
2-årig master	1	1	1	1

	2007	2008	2009	2010
Bachelor	19	19	19	17
Master	22	15	14	12
Sum	41	34	33	29

Gi en vurdering av program- og emnetilbudet med utgangspunkt i tabellmaterialet (inkl. videreutdanning der dette er relevant). Kommenter eventuelle endringer. Forslag til oppretting og nedlegging av studieprogram skal opplyses om her, sammen med eventuelle planlagte tverrfaglige satsninger og nasjonale og internasjonale fellesgrader (ca 1 side):

Studieprogram

¹ Tall i parantes viser antall studieprogram Institutt for økonomi deltar i, men ikke administrerer. For 2007-8, var dette Bachelorprogram i Politisk økonomi, Bachelorprogram i utviklingsstudier, Bachelorprogram i Informatikk, matematikk, økonomi og Bachelorprogram i miljø- og resurssfag. Fra 2009 tok instituttet over det administrative ansvaret for politisk økonomi.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Både emne- og studieprogramtilbudet ved Institutt for økonomi (Ifø) har vært relativt stabilt de siste årene. På studieprogramsidene har den største endringen vært at Ifø tok over det administrative ansvaret for bachelorprogrammet i politisk økonomi fra høstsemesteret 2009. Det ble også nedsatt et nytt programstyre for politisk økonomi i løpet av 2010.

Det er ikke planlagt endringer i studieprogramtilbudet ved instituttet.

Emnetilbud

De fleste av emnene som blir undervist i ved instituttet inngår som obligatoriske emner i ett eller flere studieprogram. I tillegg til disse emnene er det en del valgemner som ikke er obligatoriske i noen studieprogram. Som det også ble sagt i utdanningsmeldingen for 2009, er det en utfordring å tilby et godt emnetilbud til studentene på profesjonsstudiet, som har en større andel obligatoriske emner enn bachelor- og masterstudentene. I tillegg har disse en større andel obligatoriske valgemner i samfunnsøkonomi. Undervisningskapasiteten ved instituttet er for tiden fullt utnyttet, og det er ikke dekning til å leie inn vikarer for å dekke inn forskningsterminer og permisjoner.

Vi ønsker derfor å holde porteføljen av valgemner som ikke inngår som obligatoriske i noen studieprogram så fleksibel som mulig, for å kunne tilby mest mulig variasjon for studentene. Dette vil gjøre det lettere å utbytte de tilgjengelige undervisningsressursene hvert semester på best mulig måte.

2 Kvalitativ omtale av studie- og studentstatistikk

2.1 Gi en vurdering av resultatoppnåelse fra 2010 ut fra studentstatistikken. Trekk frem utviklingstrekk av særlig betydning og kommenter eventuelle avvik for tabellene over.

Tabell 3, Søknadstall, opptak og studenttall 2010						
	Studie- plasser	Antall søkere	Endr søkere 09-10	Søkere pr st.plass	Ja-svar	Fremmøte ²
ÅRSV-SØK	24	83	-	3,5	27	23
BASV-SØK	55	263	86	4,8	91	123
BASV-POLØK	20	34	-11	1,7	25	23
PROF-SØK	20	40	14	2	21	20
Sum SO	119	420	89	3,5	164	189
Mastergrad	40	82	18	2	38	35
Sum utenom SO	40	82	18	2	38	35

Tallene i tabellen over viser at studieprogrammene ved Ifø har gode søkertall. Det var totalt 89 flere søkere til våre studieprogram på lavere nivå i 2010 enn i 2009, en økning på 27 prosent. Dette viser at våre studieprogram er populære, og vi har ingen problem med å fylle kvotene på lavere nivå.

Både søkertallene og tallene på møtte studenter på politisk økonomi og profesjonsstudiet kunne likevel vært noe høyere, ettersom det normalt er en del frafall på disse studieprogrammene. Det har imidlertid vært bra økning i antall søkere på profesjonsstudiet.

² Tallene her viser både nye studenter via Samordna Opptak og studenter som fikk innvilget intern overgang mellom studieprogram. Tallene fra Ja-svar er fra Samordna Opptak. Det er derfor for noen studieprogram høyere tall på møtte studenter enn studenter som takket ja.

På masteropptaket var det en økning på 28 prosent. Vi klarte ikke helt å fylle målet vårt på 40 nye studenter, men er likevel godt fornøyde med søkertallene. Vi tror likevel at det er en viss lekkasje til masterprogram ved andre institusjoner. Vi vil derfor sette i gang tiltak for å prøve å rekruttere enda flere søkere fremover. Det første tiltaket som er satt i gang, allerede innværende semester, er et orienterings-/rekrutteringsmøte for bachelorstudenter som vurderer å søke på masterprogrammet vårt.

Program	Nye studenter H10	Registrert V11 ³	Permisjon	Overgang	Sluttet
ÅRSV-SØK	23	19	-	2	2
BASV-POLØK	23	21	2	1	-
BASV-SØK	123	90	-	-	33
PROF-SØK	20	18	-	1	1
MASV-SØK	24	23	-	-	1
Sum	213	171	2	4	37

Andelen studenter som faller fra i løpet av første semester er relativt liten for de fleste studieprogrammene våre. Det største frafallet er på det ordinære bachelorprogrammet.

Når det er sagt, så sitter vi likevel igjen med 35 flere studenter vårsemesteret 2011 enn det er studieplasser på programmet, så dette er ikke nødvendigvis et stort problem. Det viser at man treffer relativt godt med overbookingen til studieprogrammene ved instituttet.

En utfordring med så stort frafall er imidlertid at studiepoengproduksjonen per student på bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi vil bli lavt.

³ (FS 729.001)

Nivå	SP pr student 09	Studiepoeng pr student 10	Gjennomføring 2009	Gjennomføring 2010
ÅRSV-SØK	44,3	39,2	60,4 %	49,4 %
BASV-POLØK	47,7	44,3	76,6 %	79,7 %
BASV-SØK	41,2	41	72,9 %	75,4 %
PROF-SØK	43,8	40,6	77 %	73,8 %
MASV-SØK	36,1	39,6	66,6 %	73,7 %
Sum	41,7	40,9	72,2 %	74,3 %

Den samlede studiepoengproduksjonen for instituttet har gått noe ned fra 2009 til 2010, men er fremdeles omtrent på fakultetets måltall. Som tabellen viser er det fremgang på noen program og tilbakegang på andre. Det har imidlertid ikke vært noen store endringer i noen av programmene i denne perioden, og tallene kan derfor være et uttrykk for naturlig variasjon fra år til år.

Tallene for gjennomføring viser prosentvis gjennomførte studiepoeng i forhold til studiepoeng i utdanningsplanen i planen. Dette gjør at disse tallene kan inneholde svært mange feilkilder. En del studenter velger å melde seg opp i mange emner, for å bare ta eksamen i noen av de uten å melde seg av eksamen. Dette er i utgangspunktet uproblematisk, men det vil da bli registrert at disse studentene underproduserer i forhold til utdanningsplanen, selv om de faktisk avlegger eksamen i 30 studiepoeng i semesteret. Tallene for gjennomføring vil derfor ikke bli kommentert.

Nivå	Kandidater 2010	Kandidater 2009
BASV-SØK	94	68
BASV-POLØK	3	5
PROF-SØK	6	10
MASV-SØK	32	25
Sum	135	108

Økningen i uteksaminerte kandidater fra 2009 til 2010 har vært bra. Etersom studieopplegget har vært uendret i denne perioden er det imidlertid vanskelig å trekke frem sikre forklaringer på dette. Tallene kan likevel forstås som et uttrykk for at studieprogrammene, og da særlig det ordinære bachelor- og masterprogrammet fungerer godt.

Når det gjelder politisk økonomi, så er det en utfordring at svært få studenter gjennomfører programmet. Dette er imidlertid en problemstilling programstyret jobber med.

3 Generell kvalitativ presentasjon av resultat, planer, utfordringer og prioriteringer:

3.1 Status for oppfølging av fakultetsstyrets mål og prioriteringer i inneværende år:

- *Dimensjonering, herunder arbeidet med kostnadsberegninger, jf UU sakene 63/10, 64/10 og 65/10. Hvilke erfaringer gjorde instituttet fra arbeidet med vurdering av utdanningskapasitet og økonomiske konsekvenser av endringer i studentopptaket? Hvordan mener instituttet at dette arbeidet bør legges opp fremover?*

Ifø ønsker å videreføre dagens praksis for opptak av nye studenter. Det koster relativt lite per student å undervise på lavere nivå. En innstramning av opptaksrammene vil ikke gi ekstra inntekter, men vil føre til lavere studiepoengproduksjon.

- *Frafall og studiegjennomføring*

På bachelornivå fungerer ordningen med justeringsamtaler godt. Dette er det viktigste enkelttiltaket for å forhindre frafall på lavere nivå.

På masternivå er det skrivingen av oppgaven som er den største utfordringen med tanke på gjennomføring. Man går derfor gjennom aktive veilederforhold hvert år, for å fange opp studenter som ligger etter i arbeidet med oppgaven.

- *Lavere grad: Bachelorutdanningen – gjennomføring, profil og kompetanse*

Innenfor rammene av en bachelorgrad ønsker vi at studentene skal få best mulig kompetanse i faget. Vi har derfor tidligere uttrykt overfor fakultetet at vi ikke ønsker et generelt breddekrav i graden. Ønsker studenter å fordype seg mest mulig innen faget i løpet av tre år, bør de få muligheten til dette. Slik vi ser det, kan dette også være en styrke for studenter som ønsker å gå ut i arbeidslivet etter fullført bachelorgrad.

- *Vurdering av læringsmiljøet, rammevilkår, akademisk og sosial integrering, studentmedvirkning. Utfordringer med undervisningslokaler og utstyr?*

På masternivå er det fysiske læringsmiljøet i all hovedsak godt. Alle masterstudenter, og enkelte profesjonsstudenter på tredjeåret, får tilbud om arbeidsplass på instituttet. Alle forelesninger på masternivå foregår på seminarrommet på instituttet, et rom som fungerer godt.

Når det gjelder undervisningsrom på lavere nivå ser vi fortsatt at enkelte lokaler er dårlig egnet på grunn av manglende mulighet for kombinasjon av tavle og AV. Spesielt gjelder dette auditoriet i Ulrike Phils hus. Mange økonomifag er helt avhengig av å kunne benytte store tavler i undervisningen. Forelesere opplever også til tider at AV-utstyret i undervisningsrommene ikke fungerer, at det mangler kritt, pekestokk eller at rommene er forsøplet. Det virker som om ansvaret for at undervisningsrommene er i god forfatning ikke er klart plassert.

Studentrepresentasjon ved Ifø

Studentene er representert både i undervisningsutvalget, instituttrådet og i de programstyrene som finnes ved instituttet. Særlig i undervisningsutvalget er studentene tungt representert, der de utgjør 40 prosent av utvalget.

3.2 Gjennomført eller planlagt aktivitet for studentaktiv forskning eller andre tiltak for tettere kobling mellom utdanning og forskning.

Det er særlig gjennom skrivingen av masteroppgaven at studentene kommer i kontakt med forskningen på instituttet. Studenter skriver gjerne oppgaver som er knyttet til pågående forskningsprosjekt.

Det er ikke planlagt tiltak for tettere kobling mellom utdanning for forskning.

3.3 Hovedfunn og oppfølging av gjennomførte program- og/eller emneevalueringer samt programsensorrappporter. Hvilke planer har instituttet for kommende evalueringsperiode? Har det vært gjennomført endringer i opplegg/ metode i evalueringsvirksomheten?

Alle emnene ved Ifø blir evaluert etter siste forelesning. Dette blir gjennomført ved at studentene får utlevert et spørreskjema på siste forelesning som de fyller ut. Svarene blir så sammenfattet til rapporter for hvert enkelt emne.

Emneevalueringene for 2010 viser at studentene jevnt over er fornøyd med undervisningen. En tydelig tilbakemelding i de fleste kurs på bachelornivå høsten 2010 var likevel at studentene etterlyste flere seminar. Dette semesteret ble antall seminar i alle kurs redusert fra fire til tre. Vi må derfor evaluere seminaropplegget fremover for å se om det er noe vi kan gjøre for å imøtekomme studentenes ønsker. Det er imidlertid ikke sikkert at det vil være økonomi til å gå tilbake til fire seminar i alle kurs.

3.4 Øvrige studiekvalitetstiltak på instituttnivå som er gjennomført eller under planlegging. Instituttene bes spesielt omtale pågående eller ferdigstilte PEK-prosjekter for 2010.

Det er ikke gjennomført eller planlagt øvrige studiekvalitetstiltak ved Ifø.

3.5 Internasjonalisering:

7. Inn- og utreisende studenter			
	2008	2009	2010
innreisende studenter		31	37
utreisende studenter	14	22	

- På hvilken måte er det tilrettelagt for utenlandsopphold i instituttets studieprogram?

På alle studieprogram med unntak av bachelorprogrammet i politisk økonomi er det et godt opplegg for utveksling. På bachelorprogrammet og profesjonsstudiet er det vanlig at studenter bruker fyller de frie studiepoengene på utveksling. På masternivå, hvor det ikke er frie studiepoeng, er det gode rutiner for å finne emner i utlandet som erstatter emnene studentene ellers skulle tatt her.

I bachelorprogrammet i politisk økonomi er det fremdeles en utfordring å få til utveksling uten av studentene blir forsinket i studieløpet. Det er vanskelig å finne emner i utlandet som kan dekke inn de emnene de skulle tatt her. Programstyret jobber med å finne løsninger som kan sikre bedre muligheter for utveksling også for disse studentene, men dette arbeidet tar tid.

4. Oppsummering

Hva er hovedutfordringene for utdanningsvirksomheten basert på erfaringene fra 2010, og hva ønsker instituttet å prioritere spesielt framover?

I all hovedsak fungerer studietilbudet ved lfø godt. Vi har gode søkertall, både på bachelor- og masternivå, god kandidatproduksjon og fornøyde studenter. I tillegg vet vi at mastergraden fra instituttet er verdsatt i arbeidslivet.

Med bakgrunn i dette planlegger vi ikke å gjøre store endringer på studiesiden fremover. Det vil bli prioritert å ha en fleksibel emneportefølje, for å kunne tilby variasjon i emnevalg for studentene med undervisningsressursene vi har tilgjengelig.

I tillegg vil vi jobbe mer aktivt med rekruttering til masterprogrammet vårt for å motvirke lekkasje til andre institusjoner.

Lenker til aktuelle dokumenter:

Frafall ved den integrerte lektor- og adjunktutdanningen ved UiB, [rapport fra Uni Rokkansenteret](#)

Utdanningsmelding 2009, Styresak [39/10](#)

Bachelorutdanningens profil, UU-sak [53/10](#)

Karakterfordelinger i et nasjonalt perspektiv. UU-sak [40/10](#)

Dannelse og akademisk redelighet, U-sak [44/10](#) og [71/10](#)

Rekrutteringsmelding 2010, UU-sak [62/10](#)

Rapport om internasjonalisering 2010, UU-sak [34/10](#)

Dimensjonering, UU-sak [64/10](#)

Studentaktiv forskning, UU-sak [16/10](#), [rapport fra UHR](#)

Vennlig hilsen

Espen Bratberg
instituttleder

Kjetil Stavø Høvig
førstekonsulent